

Outplacement

Waarde collega's. Heel hartelijk welkom bij deze informele lunchbijeenkomst op het ministerie van Algemene Zaken. De komende weken willen wij met elkaar brainstormen over onze toekomst als rijksambtenaar na de verkiezingen, onder de verschillende coalities die ons lot kunnen bepalen na 22 november. Tijdens deze eerste bijeenkomst bespreken we ons *worst case scenario*: een CDA-PvdA coalitie. U zult uit de kranten hebben begrepen dat de Partij van de Arbeid draconische bezuinigingen wil doorvoeren op het ambtelijke apparaat en ook het CDA streeft naar "een forse reductie van de personeelsomvang van het openbaar bestuur". Mij werden twee vragen voorgelegd voor deze bijeenkomst.

1. Is een forse reductie van het overheidsapparaat verenigbaar met de overige plannen van CDA en PvdA, met andere woorden, hebben zij niet veel meer ambtenaren nodig dan zij denken om te bereiken wat zij willen en
2. Mocht dat niet het geval zijn, wat moeten wij dan doen, als afgedankte ambtenaren? Waar kunnen wij heen, waar zit de nieuwe werkgelegenheid in de verkiezingsprogramma's?

Collega's, het valt mij zwaar om u dit te moeten zeggen, maar het antwoord op de eerste vraag is bevestigend. De PvdA heeft zich voorgenomen niet elke fout of incident op enig beleidsterrein direct te beantwoorden met een stelselwijziging. Het zal ze in de praktijk helemaal niet meevallen om die reflex te bedwingen natuurlijk, maar de intentie ligt er. Ze willen bovendien terug naar honderd kamerleden, en je mag aannemen dat dit plan ook voortspruit uit de wens voortaan minder nieuw beleid te ontwikkelen.

Inhoudelijk hebben CDA en PvdA bescheiden ambities. Ik zie dat u zich nu afvraagt op welke beleidsterreinen nog iets te doen zal zijn en ik zal dat lijstje met u doornemen. Een ambtenaar die toch graag bij de rijksoverheid wil blijven werken onder een CDA-PvdA coalitie zou zich moeten gaan verdiepen in een van de volgende dossiers:

- Sport. Nederlandse sport uitdragen in de wereld, sportevenementen naar Nederland halen, een voetbalwet maken om vandalisme te bestrijden.
- Kunst en cultuur. Nederlandse amateurkunst en folklore koesteren, Nederlandse kunst uitdragen in het buitenland en een culturele infrastructuur creëren buiten de Randstad. Meer aandacht besteden aan het Fries, in onderwijs en onderzoek, in de media en bij overheden.
- Justitie. Kleine wetsovertredingen – denk aan wildplassen, foutparkeren, hondenpoep laten liggen en vuilnis op straat gooien - moeten kunnen worden beboet door gemeentelijke ambtenaren. Er moet sneller en langer worden gestraft en burgers moeten zeggenschap krijgen over het politiebudget.
- Toezicht op de media om de grens tussen vermaak en ranzigheid gestalte te geven en te bewaken; afspraken maken met de media over clips met excessief geweld, vrouwonvriendelijke clips en programma's waarin een losse moraal wordt gepropageerd betreffende alcohol en drugs. Publieke omroepen de ruimte geven om directe relaties te onderhouden met hun leden, met andere burgers, met uitgeverijen en met andere producenten van informatie, onder handhaving van de missie, de identiteit en de thematische opdracht van de omroeporganisaties.
- De waterschappen; waar zijn ze voor, wat doen ze nu en wat moeten we ermee?
- Het erfrecht veranderen voor kinderen uit homoseksuele relaties.

- Dierenwelzijn: vastleggen wat mensen wel en niet met dieren mogen doen. Collega's, u merkt: dit is allemaal klein bier. Wij kunnen met goed fatsoen niet stellen dat dit klussen zijn die niet kunnen worden geklaard met een veel kleiner ambtelijk apparaat.

Ik ga dus noodgedwongen verder met vraag 2. Hoe moet het verder met ons, als afgedankte ambtenaren? Een echt royale gouden handdruk zit er niet meer in, lezen we in het PvdA programma. Afscheidspremies worden gekoppeld aan een maximum. De banen die elders gecreëerd worden liggen in een heel andere sfeer dan wij gewend zijn. Ook in overige bestuurslagen en grote organisaties zal worden bezuinigd op management en beleid, als het aan CDA en PvdA ligt. De nieuwe werkgelegenheid bevindt zich aan de onderkant van het loongebouw. We kunnen ons laten omscholen tot ziekenverzorgenden, politieagenten of conciërges. We kunnen strafkampen gaan opzetten voor ontspoorde jongeren. We kunnen kijken of we bevoegd zijn les te geven in ondernemerschap, want dat wordt in het CDA programma een nieuw verplicht vak in alle typen van voortgezet onderwijs, van VMBO tot universiteit. In diezelfde sfeer liggen tamelijke vage werkzaamheden in het PvdA programma, die betrekking hebben op het bemiddelen tussen bedrijven en kennisinstellingen om innovatie te bewerkstelligen.

Uiteraard hopen wij allemaal vurig dat het zo'n vaart niet zal lopen en wij hebben in dit verlangen een bondgenoot in de media. Diverse journalisten hebben er nadrukkelijk op gewezen dat er in de voor ons liggende decennia grote problemen op de politiek afkomen: de vergrijzing, immigratie, integratie. Er is een duidelijke roep om nieuw beleid in de media. Een tam programma als dat van het CDA mag bij de kiezer goed vallen, journalisten moeten er niets van hebben en menig politicus ziet meer journalisten dan kiezers. Houd moed collega's, deze strijd is nog niet gestreden.

© Margo Trappenburg, 15-9-2006.